

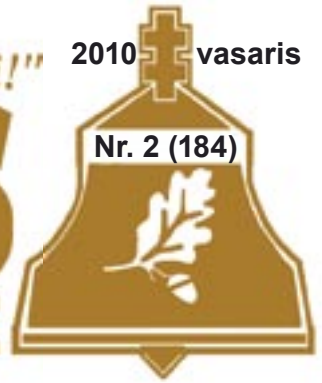
"Ir šviesa, ir tiesa mūs žingsnius telydi!"

VARPAS

LIETUVOS LAISVĖS KOVOTOJŲ SĄJUNGOS LEIDINYS

2010 vasaris

Nr. 2 (184)

Aleksandras Stulginskis –
antrasis Lietuvos prezidentas,
signataras
(1885 – 1969)

Sveikiname

Kunigą Petrą
Dumbliauską,
SDB 90-mečio proga

Vytautą Aleksandrą
Butkų 80-mečio proga

Vyskupą Eugenijų
Bartulį 60-mečio proga

Ramintą Masaitienę
40-mečio proga

Jurgitą Kuzmickienę
35-mečio proga

Gyvenimas pašvęstas Lietuvai

Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjunga kartu su „Varpo“ redakcija, Lietuvos Sąjūdžiu ir kitomis visuomeninėmis patriotinėmis organizacijomis pažymi LLKS valdybos pirmininko pavaduotojo soc. mokslų daktaro Juozo Parnarausko garbingą sukaktį. Juozas gimė 1929 m. gruodžio 20 d. Raseinių apskrities Nemakščių valsčiaus Legotiškės kaime ūkininko, 1918–1920 m. savanorio, kurioje augo penki vaikai, šeimoje.

Sovietams okupavus Lietuvą, Juozo tėvas 1945 m. buvo suimtas ir 1952 m. nukankintas Norilsko lageryje. Jo atminimas įamžintas kenotafe Naujųjų Rasų kapinėse Vilniuje, jam suteiktas Laisvės kovų dalyvio (po mirties) statusas. Juozo motina, vengdama tremties, pasitraukė į Karaliaučių, kur ir mirė. Juozas kurį laiką buvo partizanų globojamas, o 1946 metais sufalsifikavęs metrikus, tapo Kražių miestelio gyventojos A. Rimkienės augintiniu. Čia jis baigė gimnaziją. Vėliau neakivaizdiniu būdu baigė Šiaulių ir Vilniaus pedagoginius institutus, dirbo mokytoju Kelmės ir Joniškio rajonuose. Visą laiką, kaip nepatikimas sovietinei valdžiai, buvo persekiojamas, net devynis kartus atleidžiamas ir priverstas ieškoti darbo kitose mokyklose. 1963 metais persikėlė į Vilnių, dirbo mokytojų tobulinimosi institute metodininku, moksliniu bendradarbiu, dėstytoju Vilniaus pedagoginiame institute. Maskvos Pedagogikos mokslų akademijoje neakivaizdinėje aspirantūroje paruošė disertaciją, buvo suteiktas vyr. mokslinio bendradarbio (docento) laipsnis, tačiau ginti disertacijos nebuvo leista. Tik 1987 metais Vilniaus universitete apgynė disertaciją ir tapo pedagogikos mokslų kandidatu, o 1993 metais Lietuvos mokslų taryba nostrifikavo jo mokslinį darbą ir suteikė socialinių mokslų daktaro laipsnį.

Atkūrus Lietuvos Nepriklausomybę, J. Parnauskas buvo paskirtas KGB veiklai tirti grupės nariu. 1998 metais jam suteiktas Laisvės kovų dalyvio statusas.

Regina ir Juozas Parnauskai

Parnauskų atžalos Kestutis, Jonukas,
Mindaugas, Alina

Juozas yra vienas iš LLKS atkūrėjų ir jos veiklos organizatorių. LLKS vadovybė visada jaučia didelę Juozo ir jo žmonos Reginos – Vilniaus universiteto profesorės, Laisvės kovų dalyvės – paramą. Jie aprobavo ir padovanojo LLKS gražią vėliavą, kuri plėvėsuoja visuose renginiuose, jų lėšomis pagamin-

ti LLKS ordinas ir ženkliai, jų iniciatyva mūsų sąjunga praturtėjo jaunais gabiais medikais, kurie sudaro mums didelę garbę, jų rūpesčiu surenkam nemažai lėšų mūsų veiklai plėtoti ir „Varpo“ leidybai. Didelę paramą iš profesorės Reginos jaučiame ir mums susirgus.

Jubiliejaus proga Vilniaus įgulos karininkų ramovėje J. Pranaraskui už Vilniaus krašto istorijos bei jos dabarties puoselėjimą buvo išreikšta Vilniaus

apskrities viršininko padėka.

Nuoširdžiai sveikiname dr. Juozą, prof. Reginą, sūnų-majorą Kęstutį, marčią-kapitonę Aliną, anūkus Mindaugą ir Jonuką su didele patriotiškos šeimos švente, drauge džiaugiamės mūsų bendražygio gera sveikata. Linkime Juozui kilnių darbų Tėvynės labui.

LLKS valdybos pirmininkas **Jonas Burokas**

Sukilome už Lietuvą, prieš netiesą

Kunigo Roberto Grigo kalba

konferencijoje „Parlamento gynyba 1991 metais“ LR Seime 2010 01 12 d.

Mieli Bičiuliai, Bendražygiai, Lietuvos laisvės gynėjai!

Viskas labai paprasta – mes mylėjome – tikiu, tebemylime – Laisvę ir Lietuvą. Mums buvo džiaugsmas ir garbė čia su Ja būti – aną Sausio 13-tą. Šiandien mums už tai dėkoja, apdovanojimus skiria, kaip už

kažką ypatingo. O argi nebuvo mums pati didžioji dovana – būti tomis dienomis čia, Lietuvos pusėje? Pasiūlyti Jai, Jos apgynimui, daugiausia, ką turime – jei prireiks, pačius save? Būti sukilėlių, savanorių, partizanų ištikimybės tęsėjais – ar gali tekti asmeniui didesnis įvertinimas? Kas iš tikrųjų mylėjo, kas myli – gali tai suprasti...

Per šias Kalėdas mirė mano tėvas, sąžiningas mokytojas Dzūkijos bažnytkaimyje. Vaikams jis mėgo pabrėžtinai kartoti Bernardo Brazdžionio eilutes: „... Ar tu verkei su tais, kur žemėj verkė / Ne duonos...–laisvės, saulės ir žiedų?..“ Ir ko mes čia susirinkom prieš 20 metų rizikuoti, priesaika įsipareigoti? Dėl geresnio ekonominio gyvenimo, dėl duonos? Jos, pasak kažkurio nūnai populiaraus istoriko, Brežnevo laikais tikrai pakako. Tai turbūt troškome, kad ir ką betvirtintų materialistai, kažko kito. Kažko daugiau, mūsų žmogiškajai ir lietuviškajai prigimčiai esmingesnio. Štai tą „dėl ko“ – dėl ko atėjome ir prisiekėme sutikti mirtį, jeigu prireiks – dera kaskart iš naujo suvokti, įsisąmoninti ir mums patiems, ir visuomenei.

Išvelgiu perdėto pragmatizmo pavojus nūdienos politikoje: šiandien – „blogai“ remti Gruziją, Ukrainą, Čėčėniją. Andai buvo „neišmintinga“ veltis į pogrindį, į mišką, į Sajūdį. Tik kas ir kur šiandien būtų Lietuva, jeigu visi būtume išlikę tokie karjeristiškai konformistiškai, apdairiai „išmintingi“?..

Turime atpažinti ir įvertinti *vienišo padarumo* begalinę reikšmę tautoms, žmoniškumui, religiniam šventumui. Nesvarbu, „kaip visi“, ką „kiti“ – aš ne-

skūsiu, neišduosiu; aš paslėpsiu tuos žydus; padėsiu persekiojamam tautiečiui; užstosiu šmeižiamą žmogų. Drąsa asmeniškai apsispręsti už gerį ir tiesą – štai kas pirmiausia turi būti ugdoma Lietuvos mokyklose. Mano, amžiną atilsį, Tėvas, pagal profesinę vokiečių kalbos mokytojo kompetenciją, padėjęs tvarkytis dokumentus vokiečių kilmės žmonėms, besistengusiems iš Sovietijos ištrūkti į Vakarus, pagelbėjęs nuo KGB besislapstančiam rezistentui Vladiui Šakaliui, užstodavęs sovietinio absurdo varginamus mokinius; jūreivis Simas Kudirka, šuoliu iš SSRS laivo į amerikiečių pademonstravęs ryžtą nėsitaikstyti su okupacinės valdžios pretenzija laikyti tautą prievartos aptvare; sesuo Nijolė Sadūnaitė, už šešis perrašytus pogrindžio „Kronikos“ lapus nu-teista šešeriems nelaisvės ir tremties metams; tremtinė Julija Ūselytė iš Savanorių kaimo (giliaprasmiš tautos istorijos nulemtas vardas!) Lazdijų rajone, sužalota Sibiro kirtavietėse ir likusį gyvenimą praleidusi invalido vežimėlyje – o visada tiesi, ori ir graži, kaip senovės romėnų matrona, kai paauglystėje užeidavau pas ją gauti naujų pogrindžio leidinių, klausdavo, žiūrėdama tiesiai į akis: „-Ar tu žinai, kas yra laisvė ir kas yra vergystė už duoną?!...“ Juozas Lukša, per geležinę uždangą nešęs pasauliui žinią apie *vienui vienų*, užmirštų ir sunaikinimui atiduotų lietuvių pasipriešinimą tironijai; Sausio 13-osios taikūs Lietuvos gynėjai – sovietų agresijos ginklų aukos. Juos paminiu ne todėl, kad būtų išskirtinesni už kitus, o todėl kad su minimaisiais esu gerai susipažinęs. Neabejoju, kad kiekvieno Jūsų šeimoje, giminėje, kaimynystėje buvo panašių *asmeninio sukilimo* prieš blogį pavyzdžių, kurie ugdė, drąsino, ne-leido tautai sugniužti. Iš tokių asmeninių sukilimų, asmeninių atsilaikymų kilnumo aukštumoje, tarsi bičių korys ir buvo sukurta, apginta tai, ką šiandien įvardijame nepriklausoma Lietuva. Jokiu įstatymu, įsakymu, atlygio pažadu niekas tų žmonių nevertė elgtis taip, kaip jie elgėsi. Jie asmeniškai pasirinko

ir apsisprendė. Verta gilių apmąstymų, ypač mūsų švietimo, pilietinio ugdymo ir politikos sistemose – kokios savybės, kokios idėjos subrandina panašias asmenybes. Nes jų dėka išlieka, prisikelia, egzistuoja tautos ir valstybės. Be jų – garma į istorinės nebūties tamsą, kad ir kokių išpūdingų BVP rodiklių būtų pasiekę.

Politikalinys, Kovo 11-osios Akto signataras Liudas Simutis, pirmaisiais nepriklausomybės metais labai pagausėjęs dejavimų, kad ta išsivadavusi Lietuva *nieko savo vaikams neduoda*, primygtinai siūlydavo pa-

svarstyti, o ką gi jie, vaikai, duoda savo iškankintai Tėvynei?

Palyginkime šeimos narių, bičiulių meilę: ji tol yra, kol mylima neklausiant, „kas man už tai“, stengiantis lenktyniauti, kad mylimam asmeniui būtų geriau. Taip ir patriotizmas, Tėvynės meilė. Be šios nuostatos lieka grynas egoizmas. Naudingumo koeficiento apskaita, kuri paprastai neatveda žmogaus į Vilnių, kai ten šauda ir prieš tankai važinėja. Ačiū Jums, kad buvote čia tada, kad esate šiandien. Būkite ir toliau tokie – neapskaičiuojantys meilės LIETUVAI.

Vėjas, pučiantis prieš vėją

Prof. **Ona Voverienė**

„Neužmik! Tik pirmyn! Pailsėsime Anapilyje.

Mes donkichotai, anų laikų riteriai,

Mes – ne Lietuvos gynėjai – o Laisvės kovotojai.

Mes vėjas, pučiantis prieš vėją”.

Vytautas Vaineikis (1931.08.24 – 1996. 10.30)

Tai knygos herojaus Vytauto Vaineikio, kaip jį charakterizavo Antanas Burokas, „amžino kovotojo“, fantasto, utopisto, širdyje visuomet optimisto, žodžiai. Toks jis ir buvo visą gyvenimą – žmogus, einantis prieš srovę, vėjas, pučiantis prieš vėją. Jis buvo ne vienas. Tada jų buvo daug. Šimtai – Vorkutos, Karagandos, Norilsko ir kitų GULAG-o politinių kalinių iš Lietuvos, sukilimo prieš raudonąją komunistų imperiją dalyvių.

Iš čia ir buvusio politinio kalinio, vieno iš Vorkutos sukilimo ir streiko vadovų, Edvardo Buroko parašytos trilogijos „Pūtėme prieš vėją“ pavadinimas. Pirmoji jos dalis pasirodė „Ko nepasakė Solženicynas“ 1998; antroji „Sukilimas“ (2008) ir dabar trečioji „Vytauto Vaineikio „Juodos dienos, baltos naktys“ (2009).

2009 m. gruodžio 18 dieną Vilniaus karininkų ramovėje buvo organizuotos šios knygos sutiktuvės, sukvietusios į Vilnių iš visos Lietuvos buvusius politinius kalinius ir tremtinius bei patriotiškai nusiteikusius vilniečius,

Knygos herojus Vytautas Vaineikis (g. 1931) 1949 m. partizaninio pogrindžio buvo pasiųstas į Sibirą – į Taišeto rajoną, kur Taišeto lageriuose kalėjo keli tūkstančiai lietuvių ir kur nemažai lietuvių kentėjo tremtinių dalią. Čia buvo suimtas, pabėgo į Lietuvą, prisiglaudė Šiauliuose, čia ir vėl buvo suimtas, nuvestas 10 metų kalėti ir išsiųstas į Vorkutos lagerius. 1953 metais dalyvavo Vorkutos sukilime; 1955 metais – Vorkutos lagerių streike, buvo organizacinio komiteto narys, vienas iš pagrindinių sukilimo ir streiko politinių ideologų ir vadovų. 1954 metais Vorkutos

lageryje atkūrė Lietuvos Laisvės kovotojų sąjungą, pogrindyje spausdino agitacinius, kviečiančius į kovą prie raudonąją komunistų imperiją laikraščius „Šiaurės pašvaistė“ (Severnoje sijanije) ir „Protėvių takais“, dalyvavo „Varpo“ (jis buvo pradėtas leisti Vorkutos lageryje 1955 m. pradžioje) leidime. Už dalyvavimą Vorkutos sukilime ir streike buvo įkalintas uždaramame Vladimiro kalėjime. Čia drauge su kitais kaliniais parašė ir parvežė į Lietuvą „Laisvės Kovotojų manifestą“ ir įstatus. „Draugo“ (Labanausko) išduotas, 1957 m. kovo 29 d. vėl buvo areštuotas, nuvestas 10 metų lagerio. Vietoje paskutinio žodžio teisme sugiedojo Lietuvos himną – V.Kudirkos „Tautišką giesmę“. Išvežtas į Mordovijos griežtojo režimo lagerys, vėl veikė pogrindyje. Ir vėl buvo išvežtas į Vladimiro griežtojo režimo kalėjimą. 1966 metais grįžo į Lietuvą, vėl įsijungė į veiklą. Bandė leisti laikraštį, bet nepasisėkė. 1975 m. slapstydamasis pas Inturkės kleboną Juozapą Dabravolską, atgaivino Vorkutoje leistą „Varpą“; įkūrė „Lietuvos revoliucinio išsivadavimo frontą“ (kartu su kitais). Jo leistas „Varpas“ rado atgarsį tarp SSRS disidentų. Iškilus pavojui vėl būti suimtam, iš Inturkės persikėlė į Ukmergės rajono Jogvilų kaimą. Čia ir vėl pradėjo leisti „Varpą“; čia sulaukė ir Atgimimo. Aktyviai dalyvavo Sąjūdžio veikloje. 1996 m. kartu su kitais atkūrė Lietuvos Laisvės kovotojų sąjungą. Dalyvavo „Varpo“ leidyboje. Mirė Vytautas Vaineikis 1996 m. spalio 30 d.

Vokiečių poetas V.Getė žmonijai paliko jo amžinąją tiesą apie Istoriją, sakydamas, kad Istorija pats nuostabiausias mokslas iš visų mokslų, nes ji gražina gyvenimą mirusiesiems. Šiandien Vytautas Vaineikis, savo bendražygio kovoje už Lietuvos laisvę Edvardo Buroko dėka grįžta į Lietuvą ir stojasi vėl į Laisvės kovotojų gretą savo darbais ir savo gyvenimo pavyzdžiu. Knygoje Vytauto „Vaineikio juodos dienos baltos naktys“ pateikiama jos herojaus gyvenimo apybraiža ir jo kūryba – autobiografijos fragmentai, jo paties rašyti; jo poezija, jo tapytų paveikslų

fotografijos, t.y. jauno žmogaus kūrybinės potencijos, kuo jis galėjo tapti – vienu žymiausiu Lietuvos rašytoju, poetu ar pripažintu Lietuvos dailininku, galėjusiu garsinti Lietuvos vardą pasaulyje; jeigu... nebūtų okupacija, kova prieš okupantus sulaužiusi jo, kaip ir daugelio Lietuvos gečių, mocartų, einšteinų ir rafaelių likimų kalėjimuose, Sibiro tremtyse, pagaliau ir pačioje Lietuvoje... dvasinėje tremtyje.

Knyga svarbi yra tuo, kad ji ne tik draugo ir bendražygio atminties paminklas ir svarbus lietuvių tautos istorijos fragmentas, bet svarbiausia ir labiausia tuo, kad knyga tampa tarptautinį skambesį įgyjančiu ginklu kovoje prieš atgimstančią komunizmo-kagėbizmo imperiją ir jos barstomas pikto sėklas visame pasaulyje ir tampa viena svarbiausių antikomunizmo teorijos atramų. Vytautas Vaineikis grįžta į gyvenimą, kaip vienas iš brandžiausių antikomunizmo teorijos kūrėjų jo sukurtame „Lietuvos Laisvės kovotojų manifeste“, pažymėtame jo kančiomis Mordovijos, Vorkutos ir Vladimiro kalėjimuose.

„Manifeste“ buvo išdėstyti svarbiausi antikomunizmo teorijos pagrindai – nuplėšta kaukė nuo raudonojo komunistinio imperializmo demagogijos, diskutuojant su tos demagogikos kūrėjais pagal visus svarbiausius jų doktrinos straipsnius. „Manifeste“ rašoma, kad „Spalio revoliucijos audra per savo aklumą sunaikino visą seną, nepastąčią nieko naujo... Matydami, jog prieš pasaulio akis atsiskleidžia vykstanti visiška degradacija... jie griebėsi ilgamečio politinio užsiblokavimo nuo Vakarų valstybių, o krašto viduje – demagogijos. Žmogų padarė beteisiu. Savo niekšiškais žygiais ėmė plėsti iš pavergtų tautų krauju aplaistytas ir per amžius ginamas tautų vertybes ir tradicijas. Iš liaudies išplėšė vienintelį XX amžiuje išlikusį dorybės ramstį – tikėjimą... Po caro nuvertimo Rytų Europoje prisikėlė nauji „Neronai“, su kuriais – ir jų valdymo menas... Taip XX amžiaus didžiausi avantiūristai... didžiojo spalio revoliucijos žingsniu pirmyn istorijos datą pasuko atgal. Jie pagimdė naujus tautų pavergimo būdus, naujas žmonių kartas augino aplink save, iš įvairiausių rūšių recidyvistų suformavo apsaugos avangardą, pavadindami jį „komunistų partija“... Ši avantiūristų gauja užgrobusi valdžią, įkūrė raudonąjį imperializmą, kurio tolimesniam egzistavimui užsibrėžė „proletariato diktatūrą, tiksliau pavadinus despotizmu“.

Komunizmo ideologai kalbėdami apie proletariatą, – rašoma „Manifeste“, – „paslėpė teisybę po melu, tikėdamiesi, kad to nepastebės milijoninės vergų minios. SSRS proletariatas (žmonių klasė, neturinti savo gamybos priemonių ir pragyvenanti iš savo fizinio darbo - O.V.) virto visiškai nauja klase. Proletariatu iš proletariato, tiksliau pasakius, iš beturčio – elgeta. Avantiūristų šaika, save pasivadinusį komunistais,

maskuodamiesi gražiomis dekoracijomis, įvedė prievartinę darbo jėgos išnaudojimo sistemą, kalėjimų politiką. Jie įkūrė milijonines katorginių darbų stovyklas, kur žmonių eksploatacija buvo vykdoma be jokio atlyginimo.... O SSRS viešpataujantieji raudonieji imperialistai iš buvusiųjų proletarų“ ... „Proletariato diktatūra – tai avantiūristų gaujos despotizmas; jėga laikantis ištisą eilę pavergtų tautų... Komunizmas SSRS perėjo į raudonąjį imperializmą, prieš save žmonijoje sukeldamas aukščiausio laipsnio antagonizmą, kurį pagimdė diktatūros despotizmas, susidedantis iš inkvizicijos, intervencijos, genocido, krašto ekonominės degradacijos ir palaipsniui visiems įkyria tapusios monotoniškos demagogijos, Praktiškai komunizmas su savo proletariato diktatūros ramsčiais, liaudžiai davė vien tik ašaromis aplietą, krauju nudažytą raudonosios imperijos vergiją“.

„Manifesto“ autorius, apginklavo laisvės trokštančius politinius kalinius ideologija, kviečiančia pūsti prieš vėją, siekiant laisvės su devizu „Ir šviesa, ir tiesa mūs žingsnius telydi“. Kartu perspėjo, kad pavergtųjų priešai yra ne tik okupantų kolaborantai, bet ir mūsų tautos žmonės – tamsuoliai-oportunistai, oponuojantys išsivadavimo kovai „dėl savo vergiško charakterio, neturėjimo idealų, dėl savo kailio gelbėjimo, prisitaikant prie prievartos“. Juos „Manifesto“ autorius vadino tokiais pat niekšais, kaip ir komunistus.

Sukilėliams reikėjo įveikti baimę... mirti, pirmiausia savyje... Jie ją nugalėjo. Ir įveikė gelžbetonines GULAG-ų sienas... Po sukilimo GULAG archipelagas žlugo.... Tai buvo valios ir dvasioje laisvo žmogaus su grandinėmis ant rankų pergalė prieš vergiją... Joje dalyvavo ir knygos autorius, ir jos herojus Vytautas Vaineikis.

Dar prieš šią pergalę, 1953 metais, kalėdamas Vorkutos lageryje jaunas poetas Vytautas Vaineikis, visada žavėjęsis Lietuvos partizanų idealizmu ir pasiaukojimu jų kovoje prieš okupantus už Tėvynės laisvę ir nepriklausomą savo valstybę, rašė tarsi testamentinius žodžius savo (jų buvo trys: Vaidila, Gytis ir Dainius)... ir visos Lietuvos sūnams:

Todėl žinok, sūnau:

Tau skirta iš po žemių kelti...

Ir kelti visus, kas žuvo už tave!

Tau skirta net sušildyti Šiaurės šaltį!

Didingais žygdarbiais savais.

Iš kaulų kalno kelti, kelti, kelti.!

Nuo rankos budelių užmerkusių akis,

Savo krauju aplaisčiusius ir pievas, ir arimus...

Tad žadink! Kelki!

Dvasių kelki! Tu sūnus Tėvynės!

Tautos dvasia gyva!

Šito pamiršti negalima

Kęstutis Balčiūnas

Kai 1962-ųjų metų rudenį su tėvais grįžome iš Sibiro, man buvo kiek daugiau nei treji. Tėvai džiaugėsi gavę darbą ir pastogę gražiam Žemaitijos miestelyje Kvėdarnoje, o aš - dideliu kiemu ir visai šalia tekančiu upeliu. Pirmoji žiema pralėkė betyrinėjant kiemą, visus jo užkaborius, pro tvorą stebint gatvę į mokyklą einančius ir iš jos grįžtančius vaikus. Buvo keista, kad jie tarp savęs kalbėjosi lietuviškai. Toli-majame Krasnojarske, dideliame kieme, esančiame V.Surikovo gatvėje, kur klegėdami ir krykštaudami pralėkė pirmieji mano vaikystės metai, visi „normalūs“ vaikai kalbėjo tik rusiškai. Ir tai man buvo visiškai suprantama. Žinoma, su Tėvais, suaugusiais dėdėmis ir tetomis bendravau lietuviškai, tačiau su vaikais... Na kas gi kieme ar gatvėje kalba su vaikais lietuviškai?.. Norėjosi bendrauti, norėjosi naujų pažinčių. Kadangi minėtame kieme Krasnojarske, kiek pamenu, pagrindinį mano draugų kontingentą sudarė mergaitės, tad ir čia, Kvėdarnoje pirmiausia jas ir pradėjau „merginti“.

Pirmoji žiema Lietuvoje neužtruko. Tirpstant gausiam sniegui, šniokšdamas nuvilnijo pavasario polaidis. Kartą išėjau ant man dar nežinomo, iš miestelio į kaimą vedančio kelio. Ten sutikau triratais važinėjančius vaikus. Su vienu iš jų, vardu Petras, bematant susipažinome ir susidraugavome. Nuo tada ir pradėjau lankytis jų namuose. Čia dažnai iš Petro mamos rankų gaudavau stiklinę dar šilto, ką tik pamelžto pieno, riekę balto sūrio su gausiai užtepto medaus sluoksniu, kurį, mes, vaikai, stengėmės kuo greičiau nulaižyti, kad šis lipnus gardumynas nenutekėtų ant pirštų, o nuo jų ant striukės ar megztinio. Taip prasidėjo mano pažintis su šia miela šeima. Tada dar nežinojau, kad ši, geros sielos, jautri moteris, Petro mama Aldona, taip pat yra patyrusi labai sunkią ir be galo skausmingą tremtinės dalį. Metai, deja, lekia nenumaldomai.

Mano rankose Petro mamos Aldonos Katutytės-Batakienės parašyta prisiminimų apie jos gyvenimą tremtyje knygelė „Šito pamiršti negalima“. Daug ta tema perskaityta knygų ir prisiminimų. Kiekviena jų sminga į sielą ir širdį. Tačiau visada skaudžiau žinoti apie gerų pažįstamų, artimų ir mielų žmonių patirtas kančias. Ypač jei jas patyrė vaikas.

„Ką rasite čia, užrašyta yra tik menka dalelė to, ką teko iškęsti. Aš buvau tik 11 metų vaikas. Visko neprisimenu. Skausmo ir kančių, kurios teko tėvų

daliai, negalėjau dar suprasti...“

Mes buvome darni ir gražiai išauklėta šeima. Mums netrūko tėvų meilės. Jie labai mumis rūpino-si, gražiai auklėjo, stengėsi, kad būtume sotūs. Mokė mylėti Dievą, Tėvynę, žmones ir darbą...”

Deja, raudonasis tvanas negailestingai ritosi per Lietuvą, ką čia pat nuskandindamas kraujyje, ką su šaknimis išrovęs, išplėšęs nešė toli nuo Tėvynės.

„Pajutau, kaip mama purto už pečių: „Aldonėle, kelkis – reikia rengtis“. Nubudau labai staigiai. Širdis jautė kažką labai negero... Už langų bėgiojo prožektorių šviesos. Visas namelis buvo apsuptas sribų... Išaušus tremiamieji susodinami į sunkvežimius. Kiekvienoje mašinoje, atstatę automatus, sėdėjo du sribai. Jie visaip stengėsi neprileisti žmonių, gąsdino pradėsią šaudyti. Bet atėjo vienas labai inteligentiškas žmogus ir be jokios baimės išrėžė: „Ne visą gyvenimą džiaugsitės kitų skausmu ir svetimu tur-tu. Šitie vaikai išgyvens – juos saugos Dievas, o jūsų, tautos išgamos, ateitis neaiški...“

Man besimokant vidurinėje mokykloje, dažnai tekdavo matyti, ko gero, tuos pačius, tada, pokaryje savo kaimynus trėmusius, mušusius ir apvaginėjusius sribus. Nelabai tesuvokiau to žodžio prasmę, tačiau, ano, knygelės autorės paminėto žmogaus praeikimas, matyt, juos taip ir lydėjo iki pat mirties. Dažnas iš jų beveik niekada neišsiblaivydavo, rankoje nusišvėrę pigaus vyno butelį svirduliuodavo apie Kvėdarnos užkandinę, vienas kitam aiškindami „gyvenimo prasmę“. Niekas jų nemėgo, padoresni žmonės niekino ir su jais nebendraudavo. Kokio proto ir intelekto buvo ši visuomenės kasta galima spręsti iš autorės aprašyto pavyzdžio: „Broliukas verkė iki nu-alpimo. Kad nors kiek jį nuraminčiau, pradėjau užsukinėti žadintuvą. Nežinau kiek laiko jį čirškinau. Staiga atsidarė vagono durys, ir kaip pradės šaukti: „Nustokite skambinti banditams, ir puolė tėvelį. Aš iškėliau laikrodį ir parodžiau. Budeliai nusiramino. Iš kur pas mus galėjo būti telefonas. Matyt sribų baimė buvo didesnė už protą“.

Skaudžiai staugdami traukiniai, su kiekvienu ratu bildesiu kaskart vis toliau į nežinią, vargą, neviltį, bei mirtį vežė ir vežė darbščiausias ir doriausias Lietuvos šeimas. Jas trėmę maitvanagiai dalijosi turta, lėbavo, o išsiblaivę vėl trėmė ir žudė. Niekas nelaukė, neužjautė tremiamųjų ir tolimame Sibire. „Sušalau, pradėjo skaudėti ausys. Sujetichos gydytojai nieko negalėjo padėti. Kuo toliau, tuo darėsi blogiau. Aplink ausis ištino, nebeprasižiojau ir negalėjau pavalgyti. Iš skausmo nebegalėjau padėti galvos ant pagalvės – teko sėdėti. Mane siuntė į Taišetą – ten buvo LOR

gydytoja, bet komendantas neišleido. Man darėsi vis blogiau. Nuėjau pas komendantą, rodžiau ištinusį veidą, prašiau, kad išleistų vieną: „Aš juk vaikas, nebėgsiu nuo savo tėvų, o dar esant tokiam skausmui“. Komendanto širdis nesuminkštėjo. Pro dantis iškošė: „Poterpiš (pakentėsi)“. Pradėjo mėlynuoti rankų ir kojų nagai, pasidarė visai blogai. Gydytoja ryžosi: „Guldau į ligoninę. Ryt iš ryto atvažiuos greitoji – su ja ir nuvešime į Taišetą. Mums komendantas nieko nepadarys“, – pasakė ji mamai.”

Iš savo tėvo, 1948m. su šeima ištremto iš Lietuvos, o vėliau dar įkalinto Sibiro lageriuose, esu girdėjęs pasakojimų apie vieną lagerio gydytoją, kuris visada pabrėždavo pirmoje eilėje esąs čekistas, o tik po to gydytojas. Skirtingai nuo jo, Aldonėlę gydžiusi daktarė turėjo kilnią širdį ir liko ištikima Hipokrato priesaikai. Sadizmas ir niekšiškumas tautybės neturi, kaip jos neturi gėris ir žmogiškumas.

Per skausmą, kančias, ašaras ir netektis atėjo 1956-tieji metai. Viena pirmųjų, šaltoje Sibiro žemėje palikusi palaidotą mažametį brolių, Aldonos šeima sugrįžo į Lietuvą. Apgriauti pastatai tėviškėje, išdraskytas ir išvogtas šeimos turtas, susmegusi, prakiurusiu stogu troba, nesvetingai pasitiko parvykusius. „Tėvai tremtyje praradę sveikatą, negavo nei kapeikos, jiems nebuvo skirtos ir pensijos. Įsidarbinti nebuvo kur, nebent veltui dirbti kolūkyje.“

Nors mergina buvo išskirtinių gabumų, tačiau, dar Sibire išiplieskusiai jaunystės svajonei tapti gydytoja, nebuvo lemta išsipildyti. Grįžusi į Lietuvą dirbo sunkų plento tiesimo darbą, gerai baigė vakarinę vidurinę mokyklą. Matydama puikius baigiamųjų egzaminų rezultatus, tuometinė Kvėdarnos vidurinės mokyklos direktorė jai pasiūlė pasilikti dėstyti rusų kalbą. Pradėjusi mokytojauti Aldona įstojo į Vilniaus Pedagoginio universiteto neakivaizdinį skyrių, gerais pažymiais įveikė kelias sesijas, tačiau užsitęsusi sunki artimo žmogaus liga ir mirtis privertė nutraukti sėkmingai pradėtas studijas. Buvę jos auklėtiniai, bendradarbiai ir šiandieną su pagarba prisimena savo mokytoją ir kolegę.

„Aš rašau šiuos prisiminimus norėdama, kad mano išgyventi baisumai padėtų jums labiau suprasti, jog Laisvė, nepriklausoma Lietuva ne šiaip paprasti žodžiai. Dirbkite, mylėkite Dievą ir Tėvynę, saugokite ją nuo okupantų“. Taip kreipdamasi į savo vaikus, anūkus ir buvusius mokinius prisiminimų knygelę baigia autorė.

Perskaitęs nejučia susimąstai – kokia stipri, turtiniga ir klestinti šiandien būtų Lietuva, jeigu jos nebūtų palietęs Raudonojo okupanto ir jiems kolaboravusių mūsų tautiečių vykdomas genocidas. Iš tikro – šito pamiršti negalima...

Kęstutis Balčiūnas

Paliktoji daina

Atvykstu čia ir vėl
Po audros,
Po pūgos,
Po žiemos,
Po šaltos
Paieškoti giedros
Ir širdies šilumos.

Stovi beržas vešlus
Garbiniuotas, kuplus,
O už jo ąžuolai
Šitos žemės sūnai.

Už pušyno dauba,
Upeliuko vaga.
Šaltinėlis skaidrus,
Gelmėje jo - dangus...

Debesėliai balti
Srovėje išskalbtai
Ir sausai išgręžti,
Danguje padžiauti.

Tėviškėlės dangus
Toks vaiskus,
Toks skaidrus,
Toks gražus,
Toks brangus.
Kaip paukštelio giesmė,
Kaip šaltinio versmė...

Ir prisėdu kalne,
Po pušim iškilia
Ir nuklystu tada
Mintimis ir svaja.

Ten stovėjo troba,
Jos dabar nebėra...
Lėkė metai risčia,
Ošė vėjus giria.

Vakara is po delčia
Čia skambėjo daina,
Šienapjūtės laike
Ir rudens vakare...

*Aldona Katutytė: greitai
į Tėvynę*

Ilgesinga, rami
Po darbų,
Po vargų,
Po maldų,
Atlaidų...
Liejos, plaukė lengva,
Su šaltinio srove...

Bet nutrūko staiga,
Negandos nukirsta.
Gal išklydo liūdna
Su šeima tremiama?

Nebeliko dainos,
Mano tėvo šeimos.
Nebeliko trobos,
Nei širdies šilumos.

Bet dažnai po delčia,
Šienapjūtės laike
Sako, skamba čia vėl
Paliktoji daina...

Tai todėl taip kaskart
Po audros,
Po pūgos,
Po žiemos,
Po šaltos
Atvykstu čia ir vėl
Paklausyt tos dainos.

Galima – negalima

Disidentas, politinis kalinys, pokario Lietuvos laisvės kovų dalyvis, ginklininkas, vienas iš Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių, Lietuvos Kariuomenės kūrėjų sąjungos pirmininkas, buvęs Seimo narys, Vyties ordino kavaličius A. Petrusevičius

Zigfridas Jankauskas

Sovietmečiu kino teatruose prieš meninio filmo demonstravimą dažnai buvo rodomas satyrinis žurnalas „Fitis“. Vieno filmo herojus, valdininkas, sėdintis už didžiulio stalo, visiems interesantams atsakydavo „negalima“ („nelzia“), o jeigu būdavo kalbama apie jo paties asmenį – atvirkščiai – „galima“ („lzia“).

Tokios mintys kilo dalyvaujant posėdyje, kuriame vyko Algirdo Petrusevičiaus bylos teisminis nagrinėjimas. Teismojo gynėjo prašymas, kad būtų kviečiami apklausai liudininkai – parlamento gynėjai (iki brigados generolo), galintys paliudyti, kad Albertas Miceika buvo A. Petrusevičiaus bendražygis, aktyviai dalyvavęs gaminant ginklus, Molotovo kokteilis bei tiekiant įrangą ir detales, buvo atmetas.

1990–1991 metais A. Miceika, turėdamas gerų ryšių su rusų okupacine kariuomene Klaipėdos mieste, aprūpindavo ginklų meistrų grupę, vėliau valstybinę eksperimentinę įmonę „Vytis“ amunicija, imitacinėmis priemonėmis, sprogmenimis, radijo ryšio priemonėmis, įvairiais ginklais, jų dalimis, dalyvavo granatų gamyboje. Tai buvo daroma to meto

Krašto apsaugos departamento direktoriaus pavedimu. Ir štai toks artimas bendražygis VSD panaudojamas imituojant nusikalstamą veiką. Tai šiurkštus pažeidimas. Tačiau tai „lzia“ („galima!“). Tai rodo, kad būtina išprovokuoti A. Petrusevičių, nubauti jį, įkalinti. Juk jokių kitų epizodų dėl ginklų gamybos, realizavimo nenustatyta. Kas gali paneigti, kad A. Miceika, matyt, pats pažeidęs Lietuvos įstatymus, buvo priverstas groti pirmuoju smuiku, imituojant nusikalstamą A. Petrusevičiaus veiką. Todėl A. Miceikos ir nerandama. Lietuvių kalbos žodyną būtina papildyti žodžiu „miceikizmas“ – artimo draugo, bendražygio išdavimas gelbstint savo padėtį.

„Lietuvos aidas“ spausdino inžinieriaus Kęstučio Baravyko straipsnį „Smegenų emigracija ar sukalėjimas“, kuriame buvo rašoma, kad mūsų ginklų kūrėjui ne kalėjimu reikia grasinti, o suteikti Karo akademijos profesoriaus titulą, patikėti jam ir toliau organizuoti ginklų gamybą, galbūt kokią Botsvanos armiją apginkluotume ir įmonė nebūtų nuostolinga. Deja, Lietuvoje ir benzino gamyba, ir alkoholio, ir ginklų yra nuostolinga. Rusijoje automato išradėjas Kalašnikovas, peržengęs 90-metį, ir šiandien tebešlovinamas.

Liūdna ir graudu – žmogus, atidavęs Lietuvai viską: sveikatą, jaunystės metus, praleistus lageriuose, patirtį organizuojant Parlamento gynybą, persekiojamas laisvoje Lietuvoje. Ar suvoks dabartinis jaunimas tokias peripetijas? Prancūzijoje tautos didvyriai paradų metu eina šalia Prezidento, Lietuvoje – deja.

LLKS žinios

Gruodžio 9 d. Ministro Pirmininko tarnybai buvo pristatyta Lukiškių aikštės sutvarkymo ir Lietuvos laisvės kovotojų atminimo įamžinimo Lukiškių aikštėje meninė vizija:

- Lukiškių aikštės komplekso sudėtinės dalys – aikštė ir visi joje esantys paminklai, KGB rūmai, Aukų gatvė ir visi joje esantys paminklai, Šv. Jokūbo ir Pilypo bažnyčia.

- Lukiškių aikštėje turi vykti valstybinių švenčių, kultūriniai renginiai, kariuomenės parada, skautų, šaulių, karių-veteranų ceremonialai, palikta vieta žiūrovams. Tam turi būti numatytos tam tikros vietos.

- Paminklo – memorialo vizija. Pagrindinis ženklas – VYTIS, kaip esminis ir visuotinai priimtinas Tėvynės gynėjo simbolis, apimantis visas kovos už Lietuvos laisvę ir katalikų tikėjimą epochas.

- Kartu numatyti kitus akcentus – Amžinoji ug-

nis (aukuras), Nežinomojo kario/partizano kapas. Tai dera su pagrindine Tėvynės gynėjo Vyčio idėja.

– Ant memorialo numatyti užrašai: „**KOVOJUSIEMS IR ŽUVUSIEMS UŽ LIETUVOS LAISVĘ**“

Gruodžio 11 d. LR Seime vyko konferencija „Čečėnų kalbos likimas“, o gruodžio 28 d. kovojančios už laisvę Čečėnijos atstovas Saidas-Eminas Ibragimovas nuoširdžiai dėkojo Lietuvai už supratimą ir nuoširdų palaikymą.

Sausio 1 d. prie Gedimino pilies buvo švenčiama Lietuvos valstybės vėliavos dienos šventė

1919 m. sausio 1 d. pirmą kartą Lietuvos kariuomenės savanoriai Kazys Škirpa, Petras Gužas, Jonas Nistelis, Stasys Butkus, Albinas Rauba, Romualdas Marcalis, Pranas Plauska, Jonas Norvilas, Mykolas Slyvauskas, Vincas Steponavičius Gedimino pi-

V.O. „SOS –Vėpriuose“ direktorius Romas Petras Šaulys europarlamentarei Radvilei Morkūnaitei įteikia čečėnų rašytojo Denio Muchamado knygą „Šiandien – rytoj bus vėlu“ ir Ukmergės žurnalo „Eskiziai“ paskutinį numerį

lies bokšte iškėlė Lietuvos vėliavą. 1997 m. Lietuvos Respublikos Seimas sausio 1-ąją paskelbė Lietuvos valstybės vėliavos dieną. Nuo 2006 metų, praėjusiųjų metų vėliava įteikiama mokyklai, pasižymėjusiai patriotiniu moksleivių ugdymu. 2010 metų sausio 1 dieną Garbės sargybos kariai pakėlė naująją 2010-ųjų metų Gedimino pilies bokšto vėliavą, o 2009-ųjų metų pilies bokšto vėliava buvo perduota Kauno Kovo 11-osios vidurinei mokyklai. Vėliavos pakėlimo ceremonijoje dalyvavo LR Seimo nariai, vyriausybės, miesto valdžios atstovai, gausus vilniečių būrys.

A+A Mokytojas Antanas Grigas (1925 – 2009)

2009 m. gruodžio 26 d. po ilgos ligos, eidamas 85-uosius metus sūnaus kunigo aprūpintas Šv. Sakramentais, savo namuose Leipalingyje mirė mokytojas Antanas Grigas.

Antanas Grigas gimė 1925 m. balandžio 9 d. Paveisieju kaime (Lazdijų rj.), ūkininkų šeimoje, kurioje užaugo dar jaunesnieji brolis Jonas ir sesuo Angelė.

Pokario metais baigė Veisiejų progimnaziją ir Leipalingio gimnaziją (1948 m.), kurioje išsyk po baigimo pradėjo dirbti mokytoju, drauge neakivaizdžiai studijuodamas Vilniaus Pedagoginiame institute (dabar – Vilniaus Pedagoginis universitetas) Užsienio kalbų fakultete vokiečių kalbos specialybę. Baigė studijas 1953 m. Nuo to laiko, neskaitant trumpų pertraukų dirbant įvairiose Dzūkijos kaimų ir miestelių mokyklose, iki 1983 metų dėstė vokiečių kalbą Leipalingio vidurinėje mokykloje. 1958 m. sausio 19 d. Lankeliškių bažnyčioje (Vilkaviškio rj.) susituokė su

Sausio 7 d. Mokslų akademijos bibliotekos vestibiulyje buvo atidaryta žymaus kalbininko, 26 knygų, tarp jų šešių tomų (septynios knygos) „Lietuvos istorijos“, per 500 straipsnių lietuvių ir užsienio kalbomis autoriaus darbų paroda. Humanitarinių mokslų akademijos akademikui, profesoriui, Švedijos, Norvegijos, Latvijos, Lietuvių katalikų mokslų akademijų nariui, Latvijos ir Vytauto Didžiojo universitetų garbės daktarui Zigmui Zinkevičiui – 85-eri. Į parodos, kuri veiks visą mėnesį, atidarymą susirinko daug suinteresuotų žmonių: jo mokinių, bendradarbių, leidėjų ir redaktorių, kunigų ir politikų, visuomenės veikėjų, tiesiog lietuvių kalbos mylėtojų. Tarp sveikintųjų buvo LLKS pirmininkas Jonas Burokas, kuris akademikui įteikė padėkos raštą.

Sausio 12 d. ir 13 d. LR Seime, Vilniuje ir visoje Lietuvoje iškilmingai paminėtos Sausio 13-osios 19-os metinės. Renginiuose sostinėje buvo matoma LLKS vėliava.

„Petro ofsetas“ ir Lietuvos laisvės kovotojų sąjunga išleido Petro Averkos straipsnių rinkinį „Vilnius buvo svajonė“ Knygos sudarytoja Stasė Gaidytė-Averkienė ištesėjo mirties patale gulnčiam savo vyrui Petruui duotą žodį. Knyga gausiai iliustruota.

2009 m. Lietuvos *Žurnalistų draugijos* Vilties prezidento Stasio Lozoraičio premija už patriotinę publicistiką skirta Edmundui Simanaičiui. LLKS valdyba ir „Varpo“ redakcija nuoširdžiai sveikina nominantą.

medicinos felčere Laimute Anele Šlekaityte. Šeimoje, kuri apsigyveno Leipalingyje, užaugo sūnūs Robertas (1960 m.) ir Rolandas (1966 m.).

Mokytojas Antanas Grigas iš jaunystės pasižymėjo stipriu teisingumo jausmu, kuris drauge su gilėjančiu katalikiškuoju tikėjimu skatino priešintis sovietų okupacinio režimo prievartai ir absurdams. Turėjo ryškių literatūrinių gabumų, rašė prozą ir poeziją, buvo prisiekęs knygų ir gamtos mylėtojas, romantikas, šiuos bruožus visomis išgalėmis stengėsi perteikti vaikams. Naudodamasis profesine kompetencija, padėjo rengti dokumentus vokiečių kilmės žmonėms, norintiems iš tuometinės Sovietų Sąjungos emigruoti į Vakarų Vokietiją, įvairiais būdais padėjo sovietinės sistemos engiamiems ir diskriminuojamiems asmenims. Apie 1975 m., kai Lietuvoje atgimė pagrindžio spauda ir sustiprėjo išsivaduojamasis judėjimas, pradėjo platinti „LKB kroniką“ ir

kitus pagrindžio leidinius. Pažintis su kunigu Juozu Zdebskiu, kitomis taikios dvasinės ir tautinės rezistencijos asmenybėmis paskatino mokytoją Antaną Grigą įsijungti į *Eucharistijos bičiulių* darbus, prisidėti prie *Lietuvos laisvės lygos* veikimo. Šiuo metu mokytojas A. Grigas jau atvirai sovietinėje mokykloje kalbėjo mokiniams apie katalikų tikėjimo svarbą ir meilės Lietuvai pareigą. 1983 m., kai sovietų milicija Lazdiuose buvo suėmusi kun. Juozą Zdebskį, mokytojas A. Grigas su kitais Eucharistijos bičiuliais pareikalavo kunigą paleisti. Už tai jis ir grupė Dzūkijos katalikų jaunimo buvo sulaikyti ir nubausti 15 parų arešto už neva "chuliganišką elgesį". Po šio incidento mokytojas buvo apšmeižtas sovietinėje spaudoje ir atleistas iš darbo. Tačiau jis neišsigando, toliau aktyviai dalyvavo rezistencinėje veikloje, rašė viešus protestus dėl okupacinės valdžios savivaliavimo. 1987 m. rugpjūčio 23 d. mokytojas Antanas Grigas dalyvavo istoriniame mitinge prie Adomo Mickevičiaus paminklo Vilniuje, vieša kalba pasmerkė Molotovo-Ribentropo paktą ir reikalavo "atstatyti istorinę tiesą". Atkūrus Nepriklausomybę, jis įsijungė į Lietuvos tautininkų sąjungos veiklą, buvo vienas darbščiausių jos kūrėjų Dzūkijoje, kaimuose rinko ir užrašinėjo senąsias lietuvių dainas.

Mokytojas Antanas Grigas mirė 2009 m. naktį iš gruodžio 25 į 26 d., su artimiausiais šeimos nariais pamaldžiai dalyvavęs Šv. Kūčių ir Kalėdų šventėje savo namuose. Buvo pašarvotas Leipalingio Švč. Mergelės Marijos Dangun Ėmimo bažnyčioje, kurią ilgus metus lankė. Laidotuvių Šv. Mišias 2009 m. gruodžio 28 d. aukojo ir homiliją pasakė Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius, Viešpaties Auką taip pat koncelebravo Velionio sūnus Robertas, buvę mokiniai kunigai Gintas ir Vytas Sakavičiai, Leipalingio klebonas kun. Paulius Marčiulionis, kun. Rokas Puzonas, kun. Arvydas Liepa, kun. Gediminas Tamošiūnas, kun. Robertas Rum-

šas. Į Leipalingio kapines mirusįjį palydėjo gausi tikinčiųjų, bendradarbių, pagrindžio bičiulių ir bendraminčių procesija, *Caritas* darbuotojai. Pagerbdami mokytojo ištikimybę tėvynei, artimieji užtiesė karstą Lietuvos trispalve. Giedojo Leipalingio (vadovas Algis Sakavičius) ir Kauno "Rasos" gimnazijos koplyčios (vadovė Audronė Paškauskienė) chorai. Jautrų atsisveikinimo žodį tarė kolegė, mokytoja Janina Volungevičienė, kunigai Gintas Sakavičius ir Rokas Puzonas. Laidotuvių apeigas atliko ir visiems, padėjusiems slaugyti sergantį tėvą bei palydėjusiems jį malda, padėkojo sūnus kunigas Robertas Grigas.

Lietuvos Caritas informacija

Skelbimas

Paminklo Vytautui Didžiajam Raižiuose projektas

2010 m., kai Lietuva minės 600-ąsias Žalgirio mūšio metines, Raižiuose (Alytaus rajonas) bus pastatytas **paminklas Vytautui Didžiajam**, Lietuvos totorių globėjui. **Paminklo statyba rūpinasi bei lėšas paminklui telkia Lietuvos totoriai**, tačiau vienodai **maloniai kreipiasi ir į lietuvių** paremti šią kilnią iniciatyvą.

Vytauto Didžiojo paminklui Raižiuose prašome aukoti:

LT 634010040900309307, DnB NORD banko Alytaus skyrius. Informaciją suteiks Vytauto Didžiojo paminklo Raižiuose pastatymo fondo pirmininkas Motiejus Jakubauskas, tel. (8-699-80-518).

VARPAS

Leistas politkalinių sovietinės koncentracijos stovylose: 1955 m. Vorkutoje ir 1957 m. Intoje, nuo 1975 m. iki 1989 m. – pagrindinė Lietuvoje. Atkurtas 1996 m. vasario mėn. **Leidėjai** Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjunga, SL 22 09, ISSN 1648-0244.

Adresas: Architektų g. 14-60, tel. 244-46-19

Architektų g. 8-4, tel. 244-21-57. LT-04210 Vilnius.

Redaguoja redakcinė kolegija. Bendradarbiams honoraras nemokamas. Straipsnių turinys nebūtinai turi sutapti su redakcijos nuomone, straipsniai ir nuotraukos nekomentuojami ir negražinami.

184-ojo „Varpo“ numerio redaktorius – Algimantas Zolubas Skaitykite „VARPA“ internete: http://www3.lrs.lt/pls/inter/w5_show?p_r=6381

Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjunga (kodas 191913666)
Atsiskaitomoji sąskaita AB Bankas Swedbank, AB;
Sąskaita Nr. LT62 7300 0100 0249 2325

Išleido ir spausdino „Baltijos kopija“. Kareivių g. 13 b, Vilnius. Tiražas 800 vnt.

Aukos VARPUI

Už aukas „Varpui“ dėkojame:

M. Šironienei – 50 Lt, A. Bikulčiui – 10 Lt,
M. ir J. Puodžiams – 100 Lt, A. Susniui – 50 Lt,
G. Kraponui – 100 Lt, V. Slėniui – 20 Lt, P. Bingeliui – 50 Lt,
J. Jurui – 50 Lt, A. Zalatoriūtei – 10 Lt, J. Fišui – 30 Lt,
J. Kojelienei – 20 Lt, O. Jurgelienei – 20 Lt,
V. Masikonui – 10 Lt, A. Valeikienei – 20 Lt,
A. Lašui – 30 Lt, P. Navickienei – 10 Lt.

Dėkojame už pervestus 2 proc. nuo pajamų mokesčio.

Už nuotraukas dėkojame: Marijai ir Jonui Puodžiams, Edvardui Burokui, Romui Petriui Šauliui, Alvydui Strickai, Juozui Parnarauskui

LLKS valdybos ir „Varpo“ leidėjų iniciatyva, LGGRT centrui sutikus, pateikiamas

s a r a š a s

asmenų, kuriems suteiktas atitinkamas statusas

Vadovaujantis Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisijos 2009 m. gruodžio 9 d. posėdžio protokolo Nr. 2PD-193 išvadamis ir Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro generalinės direktorės 2009 m. gruodžio 18 d. įsakymu Nr. IV-234 yra pripažintas **Kario savanorio** teisinis statusas šiems ginkluoto pasipriešinimo dalyviams:

Petrui Vytautui Džiugeliui, gim. 1923 m. Rokiškio apskr. Kamajų vlsč., (po mirties), partizanui.

Leonui Jablonskui, gim. 1911 m., (po mirties), partizanui, žuvusiam ginkluoto susirėmimo metu (kovos lauke).

Pranui Kriščiūnui, gim. 1922 m. Joniškio apskr. Joniškio vlsč., (po mirties), Tautvydo būrio partizanui, slap. Lapė, mirusiam tremties pasibaigus įkalinimui metu.

Vladislovui (Vladui) Lukauskui, gim. 1915 m. Kauno apskr. Veliuonos vlsč., (po mirties), partizanui, būrio vadui, mirusiam tremties pasibaigus įkalinimui metu.

Jonui Lukšai, gim. 1921 m. Raseinių apskr. Betygalos vlsč., (po mirties), 1941 m. birželio mėn. 22 – 28 d. sukilimo dalyviui.

Stanislovui (Stasiui) Parnarauskui, gim. 1899 m. Raseinių apskr. Nemakščių vlsč., (po mirties), 1941 m. birželio mėn. 22 – 28 d. sukilimo dalyviui, mirusiam įkalinimo metu po teismo nuosprendžio įsiteisėjimo.

Vadovaujantis Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisijos 2009 m. gruodžio 9 d. posėdžio protokolo Nr. 2PD-193 išvadamis ir Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro generalinės direktorės 2009 m. gruodžio 18 d. įsakymu Nr. IV-234 yra pripažintas **Laisvės kovų dalyvio** teisinis statusas šiems neginkluoto pasipriešinimo dalyviams:

Zofijai Balčiūnienei, gim. 1926 m. Tauragės apskr. Skaudvilės vlsč., (po mirties), Kęstučio apygardos Butigėdžio rinktinės partizanų ryšininkei ir rėmėjai, slap. Žibutė.

Viktorui Baubliui, gim. 1904 m. Trakų apskr. Onušio vlsč., (po mirties), sukarintos organizacijos nariui, politinės organizacijos nariui, kuris iki 1940 m. birželio 15 d. veikė stiprindamas Lietuvos valstybės nepriklausomybę ir dėl šios veiklos pirmosios sovietų (1940 – 1941 m.) okupacijos metu buvo ištremtas, mirė tremtyje.

Palmai Emilijai Beseckaitei, gim. 1940 m. Kauno m., pagrindinio spaudos platintojai.

Silvestrui Budėnui, gim. 1922 m. Alytaus apskr. Varėnos vlsč., (po mirties), pagrindinės organizacijos „Lietuvos partizanų sąjunga“ nariui.

Benediktai Čepelienei-Vabalaitei, gim. 1926 m. Lazdijų apskr. Šventežerio vlsč., Tauro apygardos Geležinio Vilko rinktinės partizanų rėmėjai.

Viktorui Čiupliui, gim. 1927 m. Marijampolės apskr. Kalvarijos vlsč., kitokiais būdais dalyvavusiam kovoje už Lietuvos nepriklausomybę.

Jadvygai Diliūnaitei, gim. 1926 m. Ukmergės apskr. Deltuvos vlsč., Liepsnos būrio partizanų rėmėjai.

Janinai Grunskienei-Stačiokaitei, gim. 1934 m. Marijampolės apskr. Prienų vlsč., Tauro apygardos Birutės ir Geležinio Vilko rinktinės partizanų ryšininkei ir rėmėjai.

Rožei Gudačiauskienei-Budzilaitei, gim. 1927 m. Zarasų apskr. Antazavės vlsč., pagrindinės organizacijos „Lietuvos tautinio išlaisvinimo sąjunga“ nare, partizanų rėmėjai.

Vytautui Kazlauskui, gim. 1929 m. Kauno apskr. Aukštosios Panemunės vlsč., partizanų rėmėjai.

Karolinai Lilaus-Valeikaitei, gim. 1915 m. Ukmergės apskr. Pabaisko vlsč., (po mirties), partizanų ryšininkei, slap. Žibutė.

Apolonijai Mureikienei-Skapaitei, gim. 1925 m. Ukmergės apskr. Žemaitkiemio vlsč., Didžiosios Kovos apygardos Plieno būrio partizanų ryšininkei, slap. Radasta, pagrindinės organizacijos nare, slap. Našlaitė.

Juozui Norvilui, gim. 1920 m. Tauragės apskr. Šilalės vlsč., Kęstučio apygardos Rūtenio būrio partizanų rėmėjai.

Mikui Palioniui, gim. 1908 m. Alytaus apskr. Jiezo vlsč., (po mirties), partizanų rėmėjai.

Genovaitei Pankevičienei-Pakenytei, gim. 1931 m. Utenos apskr. Anykščių vlsč., Vairo ir Dūmo būrių partizanų ryšininkei.

Antaninai Veronikai Pulkauninkienei-Augūnaitei, gim. 1927 m. Ukmergės apskr. Pabaisko vlsč., pagrindinės organizacijos nare.

Albinai Ramonienei-Grinevičiūtei, gim. 1929 m. Kauno apskr. Rumšiškių vlsč., Didžiosios Kovos apygardos Žalio Velnio rinktinės partizanų rėmėjai.

Vincentui (Vincui) Rupeiniui (Rupainiui), gim. 1904 m. Tauragės apskr. Švėkšnos vlsč., (po mirties), partizanų rėmėjai.

Kostei Senkuvieni-Lazauskaitei, gim. 1929 m. Marijampolės apskr. Cykaltinio k., Tauro apygardos Vytauto rinktinės Viesulo būrio partizanų rėmėjai, slap. Piemenė.

Silvanijai Simanonienei-Juodžbalytei, gim. 1928 m. Kauno apskr. Pakuonio vlsč., pagrindinės organizacijos „Lietuvos Didžiojo Kunigaikščio Vytauto ainiai“ nare, slap. Laisvė.

Veronikai Stugienei-Norbutaitei, gim. 1924 m. Šiaulių apskr. Pakruojo vlsč., Prisikėlimo apygardos Lietuvos Žaliosios rinktinės Kadagio, Strazdo, Klevo būrių partizanų ryšininkei ir rėmėjai.

Konferencija „Čečėnų kalbos likimas“ LR Seime

Aminat Saijeva, Ibrgimov Said-Emin,
Vytautas Landsbergis, Satsita Asujeva,
Leonas Kerosierius

Konferencijos dalyviai

Vėliavos diena Gedimino kalne

Marija Puodžiuvienė, Birutė Kulnytė,
Jonas Puodžius

Vėliava nešama į kalną

Akademiko Zigmo Zinkevičiaus 85-metis

Sveikina profesorė Ona Voverienė

Sveikina kraštiečiai broliai Edvardas,
Antanas ir Jonas Burokai

Sausio 13-osios minėjimas Nepriklausomybės aikštėje

